

Het Mulier Instituut onderzoekt

ZORGVOORZIENINGEN EN BLESSUREPREVENTIE OP SPORTVERENIGINGEN

DOOR JANINE VAN KALMTHOUT (MULIER INSTITUUT)

Drie kwart van de Nederlandse sportverenigingen (72%) beschikt over een EHBO-koffer en de helft van de clubs heeft een telefoon beschikbaar voor noodgevallen. Dit blijkt uit onderzoek van het Mulier Instituut onder het MI Verenigingspanel dat de zorgvoorzieningen en blessurepreventie in de vereniging in kaart bracht. Hoe dragen verenigingen zorg voor de leden en wat doen ze aan blessurepreventie?

Een op de tien sportverenigingen geeft aan niet over zorgvoorzieningen te beschikken (figuur 1). Dit zijn met name binnensportverenigingen die niet in een zaal sporten, zoals bij biljart, bridgen, denksport, darts en bowlen/kegelen. Verenigingen beschikken ook niet altijd zelf over zorgvoorzieningen, maar maken gebruik van de faciliteiten in de accommodatie die ze huren. De meest aanwezige zorgvoorzieningen zijn, naast de EHBO-koffer en een telefoon voor noodgevallen, EHBO'ers en een AED-apparaat. AED-apparaten zijn met name bij veldsportverenigingen terug te vinden (o.a. hockey, voetbal, tennis) die over een eigen accommodatie met kantine beschikken. Teamsportverenigingen en veldsportclubs beschikken vaker dan andere sportverenigingen over een verzorger/sportmasseur, fysiotherapeut en blessurehersteltrainer.

Niet nodig

Een derde van de verenigingen geeft aan dat blessures voor hun type vereniging niet echt van toepassing zijn (figuur 2). Dit zijn bijvoorbeeld bridge-, biljart-, jeu de boules- en schaakclubs. Bij een kwart van de verenigingen is voor blessurepreventie nauwelijks aandacht. Dit wordt vaker aangegeven bij sporten als tennis, badminton, tafeltennis en volleybal: sporten waar relatief veel sprake is van recreatieve sportbeoefening. Het zijn met name ook kleine verenigingen (< 100 leden) waar blessures niet echt van toepassing zijn of waar weinig aandacht is voor blessurepreventie.

De verenigingen die zich bezighouden met het voorkomen en behandelen van sportblessures doen dat in de training of in de opleiding van de trainers en via de aanwezigheid van een sportmasseur/-verzorger of fysiotherapeut op de club. Een enkele vereniging werkt samen met een lokale sportmedische instelling of heeft een sportmedisch beleidsplan.

Sportplezier verpest

De belangrijkste informatiebron voor de verenigingen die zich met blessurepreventie bezighouden is de eigen sportbond. Daarnaast ontvangen zij informatie over blessurepreventie via de opleiding van de trainers, NOC*NSF en de sporters zelf. Een kwart van de verenigingen heeft behoefte aan informatie of ondersteuning bij het voorkomen en behandelen van blessures. De meeste verenigingen hebben behoefte aan tools zoals artikelen, voorlichtingsmaterialen en voorbeeldoefeningen om preventie in de praktijk toe te kunnen passen. Enkele grotere veldsportverenigingen willen graag informa-

tie over het opstellen van een medisch beleidsplan, een blessureregistratiesysteem of het samenwerken met een sportmasseur, fysiotherapeut of sportmedische instelling.

Niet alle sporten zijn even blessuregevoelig, waardoor de aandacht daar niet altijd op gericht is. Een derde van de verenigingen geeft al aan dat het niet echt voor hen van toepassing is en bij een ander kwart is voor blessurepreventie vrijwel geen aandacht. Niettemin lijken verenigingen de laatste jaren meer aandacht te hebben voor zorgvoorzieningen. Tien jaar geleden gaf nog één op de vijf verenigingen aan dat ze niet over zorgvoorzieningen beschikte of dat het voor hen niet van toepassing was. Een AED-apparaat, maar ook BHV'ers waren bij verenigingen toen nog niet of nauwelijks aan de orde. Nu hebben de meeste verenigingen zorgvoorzieningen zoals een EHBO-koffer en een telefoon beschikbaar voor noodgevallen. Meer aandacht voor blessurepreventie kan helpen voorkomen dat blessureleed sportplezier verpest en dat mensen om gezondheidsredenen de sport verlaten.

VERENIGINGEN LIJKEN DE LAATSTE JAREN MEER AANDACHT TE HEBBEN VOOR ZORGVOORZIENINGEN

Figuur 1

Zorgvoorzieningen in sportverenigingen (% sportverenigingen)

Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel, winter 2016.

Figuur 2

Voorkomen en behandelen van sportblessures bij sportverenigingen (% sportverenigingen)

Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel, winter 2016.